

Hout is goud

Paar weken geleden ben ik op bezoek geweest bij Thijs de la Court, wethouder van de gemeente Lochem en gezegend met een frisse blik tegenover boom- en groenbeheer. Ik had met De la Court afgesproken om te discussiëren over een symposium dat wij op 31 mei in Lochem willen houden waarbij we de visie van Lochem eens af willen zetten tegen andere visies en andere partijen in de markt.

Voor deze overheid is een tijdje geleden al een kapvergunning aangevraagd

De visie van De la Court is duidelijk: 'de raad geeft mij geen geld om mijn bomen te onderhouden. Dan rest mij niks anders als de bomen te onderhouden op een manier die misschien geld op zal leveren.'

Grofweg zijn er twee denkrichtingen in dezen. Allereerst de traditionele visie van de klassieke boombeheerder, waarbij je een boom nooit kapt tenzij De la Court is duidelijk niet van deze richting. In die visie past ook het idee dat iedere boom feitelijk kapvergunningplichtig is. Wat hier ook bij hoort is een overheid die in het hele proces leidend, regisserend en vaak zelfs uitvoerend bezig is. En voor het geval u het nog niet weet: voor deze overheid is een tijdje geleden al een kapvergunning aangevraagd en op het moment dat ik dit schrijf zitten er twee mensen in het Catshuis (of waren het er nou drie?) die bezig zijn om nog meer van die oude, allesbepalende overheid af te schaffen.

Een overheid die in het hele proces leidend, regisserend en vaak zelfs uitvoerend bezig is

De tegenstelling van die klassieke manier van boombeheer is een vorm, waarin je veel meer ruimte overlaat voor de markt. Als je bijvoorbeeld naar natuurbeheer kijkt, is dat proces al jaren bezig. De overheid financiert nog maar een fractie van de natuur in Nederland. De rest wordt op allerlei manieren door de markt geregeld en daarbij wordt soms nog geld verdiend ook. Het bijzondere is echter dat de overheid dit feitelijk helemaal niet door heeft. De publieke (en politieke) discussie gaat over bezuinigingen op activiteiten die er op de keper beschouwd al niet meer zoveel toe doet. In het klassieke beeld van de boombeheerder past ook het idee van de laanboom. Wij hebben het idee dat het platteland ooit eeuwen geleden helemaal vol heeft gestaan met laanbomen. Dat is natuurlijk niet zo. Twee honderd jaar geleden was het landschap eerst en vooral een verdienend landschap. Waar iedere boer of burger dag en nacht op zoek was naar die laatste flinter hout om zijn kachelkje te stoken. Ik heb altijd begrepen dat de mooiste eiken van Nederland, langs de snelweg Tilburg-Den Bosch ter hoogte van Haaren, zo mooi kaarsrecht en hoog zijn, doordat ze ieder jaar deskundig werden geschoren en van iedere zijtakje werden bevrijd.

Twee honderd jaar geleden was het landschap vooral een verdienend landschap. Waar iedere boer of burger dag en nacht op zoek was naar die laatste flinter hout om zijn kachelkje te stoken

Dat beeld is pas gewijzigd door de komst van grootschalige energiebronnen als kolen en een overheid die het geld had om al die bomen te onderhouden als laanbomen. Niet het geld of de functie van de bomen werd belangrijk, maar de esthetiek. Laten we die rol van de overheid van de Nederlandse boombeheerder helemaal achter ons? Ik denk het niet, maar er gaan wel zaken ingrijpend veranderen.

Met vriendelijke groet,
Hein van Iersel
hein@nwst.nl